

Borðreitt við fornmati í Müllers pakkhúsi:

Ein sonn perla mitt í Havnini

ORD OG MYNDIR:
JAN MÜLLER

Norröna Atlantssamstarvið - NORA - íð hefur hövuðs-skrivstovu í Foroyum stuðlar og er við í ymskum verkætlanum ímillum londini kring Norðuratlantshavið. Vanliga snúga hesar verkætlanir seg um ferðavinnu, iðnað, kunningartekni, granskning o.s.fr.

Í lotuni eru tó tvær verkætlanir, ið líkjast frá teimum vanligu.

Önnur er ein verkætlan, ið hefur til endamáls at útflyta tónleik og hin er at skráseta, varðveita og menna fornar matsiðir.

Verkætlanin nevnt Nordatlantisk Traditions-mat ella á íslenskum stutt og greitt formatur.

Herfyri var fundur í Havni um hetta evni. 44 fólk vóru komin úr Noregi, Íslandi og Miðenglandi at fundast. Fiskivinnuskúlin í Vestmanna tók sær av føroysku framleguni.

Í hesum sambandi var so borðreitt í Müllers Pakkhúsi við alskyns formati - bæði føroyskum, íslenskum og norskum. Müllers PakKhús varð ruddað og vaskað til endamálið. Ikki eiti á úrslit! Norðmenn, ið við vóru, mettu at einki holi á víða-

gitnu Bryggen í Bergen stóð mót við hesi, ið vóru nýtt hetta kvöldið. Ein sonn perla mitt í Havnini vóru orðini, sum fullu!

Óluva Skaale og Birgir Enni fyriskipaðu kvöldið og høvdu sett eina »ótrúliga« buffet upp - alt grundað á rávóru úr okkara egna umhvørvi.

Tey eru fleiri, sum halda, at tað er eingin ivi um, at hendan verkætlanin hjá NORA er uppá sitt pláss. Ein av teimum er Tummás Arabo, sum hefur havt ein týðandi leiklut í NORA í fleiri ár. Undir samkomuni í Müllers pakkhúsi vísti hann á, at ein slík verkætlan hefur siðsøguligt virði og helt tað spennandi at siggja fram til tá ið menningarparturin av henni gerst veruleiki.

-Kanska okkara matvanar bendast frá hamburgers og pítsa til formmat - hvør veit! segði Tummás Arabo.

Eisini umboð fyri hini luttakandi londini hildu roður og vístu týðningin ein slík ætlan hefur.

Í sambandi við tiltakið varð skipað fyri fyrilestrum á Hotel Tórshavn. M.a. hildu næmingar á Fiskivinnuskúlanum í Vestmanna fyrilestur um ræstan føroyskan mat.

Stórir møguleikar

Ein av norsku oddamonnunum í verkætlanini um „Formmat“ er Terje Inderhaug.

Hann sigur við Sosialin, at hóast tað fyrri mong kann tykjast eitt sindur fremmant og logið at skipa fyrri verkætlanum um formmat, so vísir hann á tann stóra týðning, sum ein slík verkætlan kann fáa.

Hann vísir m.a. til, at ikki minst føroyingar, sum hava livað av tí, sum jörðin og sjógvurin gevur - fiski og seyði og fugli - kunnu hava stóra nytta av eini slíkari verkætlan, sum jú hefur sum endamáls at okja um áhugan fyri bæði skelja-fiski, fiski, seyði, fugli osfr.

Her hugsar hann bæði um tann týðning hetta hefur fyrri tey einstøku húsarhaldini í Foroyum og so fyrri útflutningin.

Tí slíkar verkætlanir kunnu nettup vera við til at stuðla undir og stimbra tey fólkini, sum royna at menna og fjøltátta okkara útflutning av fiski.

Hetta er nakað, sum tey hava sera góðar royndir av í Noregi, og hava teir har eina verkætlan koyrandi, sum ber heitið „Traditions-fisk“. Tað er m.a. við íblásti frá hesi verkætlan, at eitt

samstarv nú er fingið í lag millum fleiri lond í Norðuratlantshavi.

Siðsøguligt virði

Sjálvur heldur Terje Inderhaug fyrri, at tað júst í gomlum matsiðum liggur nógv siðsøguligt, sum er vert at varðveita. So kan ein gomul mattraditions varðveitast til gleði fyri fólk í landinum, so ber kanska eisini til at útvikla hana til útflutning. Mong dømi er um hetta í Noregi, har eitt nú teirra meira enn 500 ára gamli siður við lutfiski í dag er partur av útflutninginum.

Hann vísir í hesum sambandi á teir stóru møguleikar, sum eru í tí sera stóra tilfeingini av pelagiskum fiski, eitt nú sildini. Hesin fiskurin er í dag ein stórir partur av allari veiðuni, men telur bert fá % av útflutningssviðinum. Tað kemst nettup av tí, at lítið og einki verður gjørt við fiskin. Her skuldu verið stórir møguleikar at fingið meira burtur úr bæði til innlendis brúk og til útflutnings.

Tað vil so aftur siga møguleikar at fáa nýggj arbeiðspláss. Og her verður so serstakliga hugsað um smærri iðnaðarfyrirøkur, sum taka sær av at góðska fiskin.

Terje Inderhaug heldur, at fiskiðnaðurin átti at víst hesum nógv stórri ans, tí nettup ein slík vörumenning - við eitt nú at varðveita og fáa lív í aftur gamlar matsiðir - kann verða ein týðandi partur av virðisøkingini í framtíðini.

Tað ræður um at brúka pengar og hugflog til at menna verandi náttúru-tilfeingi til dygdarvørur fyrri hægri pris.

Terje Inderhaug heldur, at føroyingar kunnu fáa nógv burtur úr tí arbeiði, sum longu er gjørt í Noregi á hesum øki.

Tað er skrivstovan hjá

Stóru og rámligu holi í Müllers pakkhúsi

NORA í Foroyum, sum tekur sær av føroyska partinum av hesi verkætlan. Samskipari er Lis Hammer.

Ein umhugsin Hjördis Zachariassen, virkandi stjóri á Ferðaråd Foroya. Kanska tað var eitt gott hugskot at brúkt Müllers pakkhús til stóra Travel Mart tiltakið í Foroyum í heyst!

